

მსოფლიო ეკონომიკაში სისტემური აზროვნების დეფიციტი

მთელი სამყარო მრავალი საინტერესო და სიღრმისეული გამოწვევების წინაშე დგას, რომელთა შედეგებმაც მსოფლიოს აუწყა კაცობრიობის ისტორიაში ახალი, უპრეცედენტო პოსტმოდერნის ეპოქის დაწყება, იგი უშუალოდ მოითხოვს სახელმწიფოებსა და ხალხებს შორის ადრე საუკუნეობით არსებული ურთიერთობების ძირეულ გადასინჯვას. კაცობრიობა თვისობრივად ახალ რეალობებს უნდა შეეგუოს. დღის წესრიგში დადგა სახელმწიფოებისა და ხალხებს შორის ადრე არსებული ტრადიციული დამოკიდებულებისა და ურთიერთობის ძირეული გადასინჯვის აუცილებლობა.

გლობალური, საერთო საფრთხის და მსოფლიო მასშტაბის საერთაშორისო თანამშრომლობის თვალთახედვით უნდა გადასინჯვოს ყველა პრობლემა, რომელიც ხელს უშლის სახელმწიფოთა თანამშრომლობასა და ხალხების კეთილდღეობას, მათი განვითარების სტაბილურობას.

მსოფლიოში შექმნილი ახალი რეალური სიტუაციური ბადეები მოითხოვს ზეთანამედროვე პერიოდისთვის დამახასიათებელი პროცესების მართვასა და დარეგულირებას მსოფლიო ეკონომიკასთან ერთობლიობაში.

დღეს პრობლემის აქტუალობა იმაში მდგომარეობს, რომ სწორად იქნას გაგებული მსოფლიოში მიმდინარე პროცესების დარეგულირებაში მსოფლიო ეკონომიკის როლი და მნიშვნელობა. ის, რომ ნებისმიერი მოვლენის ადაპტირება თითქმის დაკავშირებულია თანამედროვე გლობალიზაციის პროცესებთან. მთელი მსოფლიო სულ უფლო გლობალური გახდა, სულ უფრო და უფრო ელტვის ერთიან სტანდარტებს, პრინციპებსა და ღირებულებებს. მსოფლიო შეუდგა ზოგადპლანეტარული ინსტიტუციონალიზაციის ფორმირების საკითხის გადანყვეტას.

ვინაიდან ჩვენი განსჯის საგანს წარმოადგენს მსოფლიო ეკონომიკაში სისტემური აზროვნების როლი და მნიშვნელობა, ამიტომ საჭიროა დასმული იქნას შემდეგი კითხვები: - რა ადგილი უჭირავს მსოფლიო ეკონომიკას თანამედროვე პრობლემების გადანყვეტის საკითხებში? - იკვეთება თუ არა მათ ფონზე მისი პრიორიტეტულობა? - დგას თუ არა დღის წესრიგში მსოფლიო ეკონომიკის, როგორც მეცნიერების აღქმის მართებული დეფიციტის საკითხი?

რაც არ უნდა პარადოქსულად მოგვეჩვენოს საკითხი, ფაქტია რომ დღევანდელ პირობებში ფუჭია მსოფლიო ეკონომიკის როლსა და მნიშვნელობაზე საუბარი, თუ პარალელურ რეჟიმში არ იქნა განხილული მისი აღქმის მომენტები, რაც უშუალო კავშირშია სისტემური აზროვნების ჩამოყალიბებასა და დამკვიდრების აუცილებლობასთან.

წინა პლანზე წამოწეული უნდა იქნას საკითხი სისტემური აზროვნების როლი მსოფლიო ეკონომიკაში, რაც მიგვიყვანს ყველა წამოჭრილი გამოწვევებისა და პრობლემების გადაჭრის სათავეებთან.

მსოფლიო ეკონომიკა მსოფლიოს ყველა ქვეყნის ეროვნული ეკონომიკების ერთობლიობაა. ამიტომ, აღნიშნული საგნისთვის განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს მსოფლიომეურნეობრივი მოვლენებისა და პროცედურებისადმი სისტემურ მიდგომას, მათდამი სისტემურ აზროვნებას.

„სისტემური მიდგომა“ არის სამყაროს და მისი ობიექტების მოვლენებისა და პროცესების შესწავლა სისტემური კვლევის მეთოდებით, მათი მთლიანობისა ან მათში მიმდინარე იმ პროცესების საერთო თუ სპეციფიკურ კანონზომიერებათა ინტეგრირებულობის კუთხით, რომლებიც მათ წარმოგვიდგენს, როგორც სისტემას. ასეთ მიდგომებსა და ანალიზს ვიყენებთ რთული და ეფექტიანი სისტემების ანალიზის, შეცნობასა და სინთეზისათვის.

სხვადასხვა პრობლემების მიმართ სისტემური, მთლიანობითი მიდგომა ეფუძნება ფაქტორთა არსებობის, როლის, მნიშვნელობისა და ურთიერთდამოკიდებულების გააზრებას მათ ერთიანობაში, ანუ კომპლექსში. რაც საშუალებას გვაძლევს კომპლექსურად და ყოველმხრივ შევისწავლოთ პრობლემა, გამოვყოთ პრიორიტეტები და მოვახდინოთ სისტემის ძირითადი პარამეტრების ოპტიმიზაცია.

დღეს, საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მიმდინარე სისტემური კრიზისების ხანაში, სისტემური მიდგომის მნიშვნელობა იზრდება, ვინაიდან ამ კრიზისებს შეიძლება დაუპირისპირდეს მხოლოდ მათთან ბრძოლის სისტემური მეთოდები. საკითხისადმი ასეთი მიდგომა და ანალიზი არის საშუალება იმისა, რომ ამოვიცნოთ სისტემურ წინააღმდეგობათა ხასიათი, გამოვავლინოთ ურთიერთკავშირების სირთულე და შევიშუაგოთ პრობლემების გადანყვეტის სტრატეგია.

სისტემური აზროვნების მიზანია სწორად და

თვალსაზრისი

მთლიანობაში აღიქვას გარემო, მთლიანობაში გაიაზროს დაკვირვებით მოპოვებული ინფორმაცია, შეიმეცნოს მატერიალური და არამატერიალური სამყაროს კანონები და კანონზომიერებები, ისწავლოს ადამიანის საქმიანობაში-უპირველასად, რთული სისტემების შექმნასა და მართვაში-ამ კანონებისა და კანონზომიერებათა გამოყენება.

ამრიგად, ქვეყნის ეროვნული ინტერესების მიმართ სისტემური აზროვნების მიდგომა და ანალიზი ქვეყნის აღორძინებისა და მისი ეკონომიკური და პოლიტიკური უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მთავარი პირობაა, რომელთაც განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვთ გლობალური პრობლემების შესწავლასა და გადაჭრაში. ეს უკანასკნელი, კი ძლიერი მსოფლიო ეკონომიკური მეურნეობრიობის მტკიცე არგუმენტირებული საწინდარი და უტყუარი ბარომეტრია.

და ბოლოს: დღეს მსოფლიოში მიმდინარე მოვლენებისადმი მსოფლიო ეკონომიკის მასშტაბების ზრდაზე მეტად ყურადღება უნდა იქნას გამახვილებული მისდამი მასშტაბურ, სისტემურ ხედვასა და აზროვნების გაგებისადმი. ეს მოვლენები იმდენად კომპლექსური ხასიათისაა, რომ მათი გადანყვეტის მცდელობა დადებით შედეგს ვერ მოგვცემს, თუ ერთდროულად არ მოხდება ზემოქმედება ამ სისტემის მრავალ პარამეტრებზე ე.ი. თუ არ იქნა უპირველესად აქცენტირება გაკეთებული სისტემურ აზროვნების დამკვიდრებასა და რეალიზე-

ბაზე, რომელიც სხვა არაფერია, თუ არა ბრძნული, ჩალრმავებული, სტრატეგიული, სისტემური და ამავე დროს პირადული მოსაზრება ამა თუ იმ პრობემურ საკითხთა გადასაჭრელად.

ეკატარინა გაბუნაშვილი,
ეკონომიკის დოქტორი, ქუთაისის
უნივერსიტეტის ასოც. პროფესორი

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. გლობალიზაცია და საქართველოს ეკონომიკური განვითარება: გამოწვევები და შესაძლებლობები. შრომების კრებული. რედაქ. ე.ეთერია. გამომც. „უნივერსალი“, თბ.2008.
2. ვეშაპიძე შ., ლეკაშვილი ე., გრიშკაშვილი ა., ასლამაზიშვილი ნ., მსოფლიო ეკონომიკა, თბილისი 2008.
3. პოლ ჰერსტი, გრემ ტომპსონი. გლობალიზაცია. კრიტიკული ანალიზი. გამომც. „დიოგენე“, | ქართ. გამომც., თბილისი 2005.
4. Maddison A. The World Economy: Millennium Perspective. Development Center of the OECD. Paris 2004.
5. Мировая экономика: Учебник/Под. Ред. проф. А.С.Булатова. 2-е изд., Перераб. и доп.-М.: Экономист, 2008.

DEFICIT OF SYSTEMATIC THINKING IN THE ECONOMICS OF THE WORLD

The world is facing a lot of interesting and profound challenges leading the world to a new unprecedented postmodern era which requires fundamental revision of existing relations between states and people. The humankind is to get used to adapt new realities. It is getting essential to revise pre-existing traditional relations and attitudes of people and states towards each other.

Every problem preventing the co-operation of states, welfare of people and the stability of their development need to be revised globally taking into consideration common threat for international relationship. The common threat for international cooperation and world view must be revised globally.

New realities existing in the world require to manage and regulate the processes characteristic for the current period in order to be the part of the world economics. The world economics or global economics generally refers to the economics, which is based on economics of all of the world's countries' national economics. Also global economics can be seen as the economics of global society and national economics – as economics of local societies, making the global one.

Today it is essential to identify the role and importance of the world economics in the process of regulation of the current processes. The world is becoming a global place, the whole world is trying to have the same standards, principles and values. The world is to solve the problem to form universal institutionalization.

As we study the role and the importance of systematic thinking within the world economics, there are the following questions to be considered: 1. What is the role of the world economics in the processes of solving the current problems; 2. Does the world economics seem to be a priority; 3. Should world economics be science?

It may seem paradox that talking about the role and importance of the world economics is useless unless we realize that systematic thinking needs to be formed and established. If systematic thinking is given the priority within world's economics, it will lead us to the ways to solve current problems and deal with current challenges.

The world economics is based on economics of all of the world's countries' national economics. Therefore, it is very important to have systematic approach to the world events and systematic thinking about them.

„Systematic approach” means to study the world events and world processes through systematic research methods. We should take into account that an event should be studied as a whole unity but all specific characteristics need to be considered and integrated. Such kind of approach and analyses are used for complex and effective system analyses.

Systematic, whole approach to different problems is based on realization and studying all factors, their roles and importance as a whole, as a complex. That will enable us to study a problem thoroughly, have priorities and identify and optimize the main parameters of the system.

Today, the importance of systematic approach is getting bigger and bigger due to current crises in social life. That is because these crises could only be overcome if we use systematic methods against them. Such kind of approach and analyses are the means to study the characteristics of systematic obstacles, to see the difficulties in connection of the problems and to work out the strategies to solve the problems.

The aim of systematic thinking is to see the world as a whole unity, to recognize the gained information in complexity, to realize the laws and regulations of tangible and intangible world, to study how to use those laws and regulations first of all in everyday life and activities and also how to form and manage the compound systems.

Therefore, systematic approach and analyses to national interests of the country is the main condition to develop and flourish your country, and to maintain its economic and political stability. These things are very important in terms of studying the global problems and seeing the ways how to solve them. The latter is a firm prerequisite and reliable barometer of a strong world economic world.

And finally, to sum up it is more important to study the current events in the world economics through large-scale systematic approach and thinking rather than to pay attention to the growth of the world economics. These events are so complex that there is no way to solve the problem unless we try to make effect on many parameters of the system one and the same time. That means that we should emphasize the importance of systematic thinking and approach. Systematic thinking and approach equals the wise, thoughtful, strategic and systematic thinking combined with personal opinion to solve the problem.

Ekaterina Babunashvili
Doctor of Economics, Associate
Professor at Kutaisi University